

TI vítá vládní návrh zákona o lobbování. Teď je ale na řadě Poslanecká sněmovna

14.3.2024 - | Transparency International ČR

Legislativa bude definovat, kdo je to lobbista a lobbovaný. Zavádí otevřený registr lobbistů, ve kterém budou lobbisté zveřejňovat informace o kontaktech s lobbovanými. Vše s předpokladem, že Poslanecká sněmovna nebo Senát v následujících čteních zákon neproškrtná.

„Představa regulovaného lobbingu je u některých politiků mimořádně neoblíbená, takže lze čekat tuhý odpor v Parlamentu vůči dostatečně široké působnosti zákona. Návrh zákona zároveň míří na celou řadu lobbujících, kteří nyní mohou nerušeně ovlivňovat legislativu. Jednotlivé vlivové skupiny tak jistě budou lobbovat za to, aby na ně právě zákon o lobbování nedopadal,“ upozorňuje Jan Dupák, vedoucí právník TI.

„Konečně se poměrně daleko dostal kvalitní návrh zákona, který má mezi členy vlády zjevně i své zastánce a kteří ho na několikrát protlačili vládou. Je to jedinečná šance na přijetí kvalitní regulace ve veřejném zájmu, ale neméně důležité je zajistit, aby byly zajištěny podmínky pro následný dohled a vymáhání,“ dodává.

Otázkou nyní zůstává, jak bude samotné vymáhání nové legislativy vypadat v praxi, a to po jejím schválení oběma komorami Parlamentu a finálním podpisu prezidenta Petra Pavla.

Aktuálně totiž nemáme v TI dostupné informace, že by Ministerstvo spravedlnosti mělo alokováno ze státního rozpočtu od Ministerstva financí tolik potřebné peněžní prostředky na zajištění personálních a administrativních nákladů spojených mimo jiné s kontrolou a vytvořením registru lobbistů, což může ohrozit samotný dopad zákona o lobbování.

Lobbování není zločin

Téma lobbingu je v České republice roky diskutované téma, které si v rámci veřejné debaty mnohdy neoprávněně vysloužilo pejorativní nádech. V TI již více než patnáct let usilujeme o zákon, který by vymezil hřiště a pravidla hry.

„Lobbing je legitimní demokratický nástroj. Díky zákonu o lobbování budou nastavena pravidla hry a budeme moci oddělit profesionální lobbisty od překupníků s vlivem, kteří se mnohdy za hranou zákona snaží netransparentně prosazovat soukromé zájmy mocenských vlivových skupin na úkor veřejného zájmu,“ komentuje potřebu legislativy Lucia Vilimovská, expertka TI na oblast lobbingu.

Zákonné vymezení lobbování a otevřený registr umožní veřejnosti nahlížet do procesů, kterými se formuje nejen nová legislativa nebo upravuje stávající, ale také strategické koncepce, které mohou určovat směřování politik státu na roky dopředu. Proto je důležité mít k dispozici nástroj pro kontrolu toho, kdo co skrze politiky a úředníky prosazuje.

Regulace lobbingu je také reformou obsaženou v Národním plánu obnovy (NPO) za celkem více než 220 miliard korun. V něm je ukotveno, že do 30. června 2025 musí Česko mít tento zákon účinný. Pokud tato podmínka nebude dodržena, může Evropská komise pozastavit jednu z devíti plánovaných plateb z NPO, dokud nebude slíbená reforma zcela provedena.

<https://www.transparency.cz/ti-vita-vladni-navrh-zakona-o-lobbovani-ted-je-ale-na-rade-poslanecka-snemovna>